

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

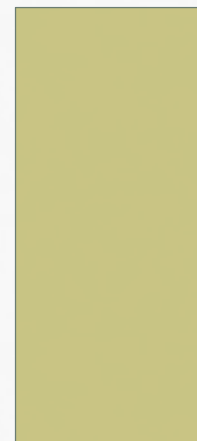

Põllumajanduskoda

Estonian Chamber of Agriculture and Commerce

EESTI PIIMANDUS SEKTORI (STRATEEGILISES) VAATES

TIINA SARON, MBA
PIIMAFOORUM 2018

NOPPEID AJALOOST

ALLIKAS: EESTI PIIMANDUSMUUSEUM

- Esimesed märkmed a **1433** Tallinna raeraamatust
- Teated juustu valmistamisest **1569-1570** Saaremaal
- Hoogsam areng **19. saj.** mõisaköörides
- **1894.** a esimene erapiimatööstus Paides
- **1908.** a esimene piimaühistu Imaveres
- Esimese EV lõpuaastail 696 piimatööstust, peamiselt ühistud

Põllumajanduskoda

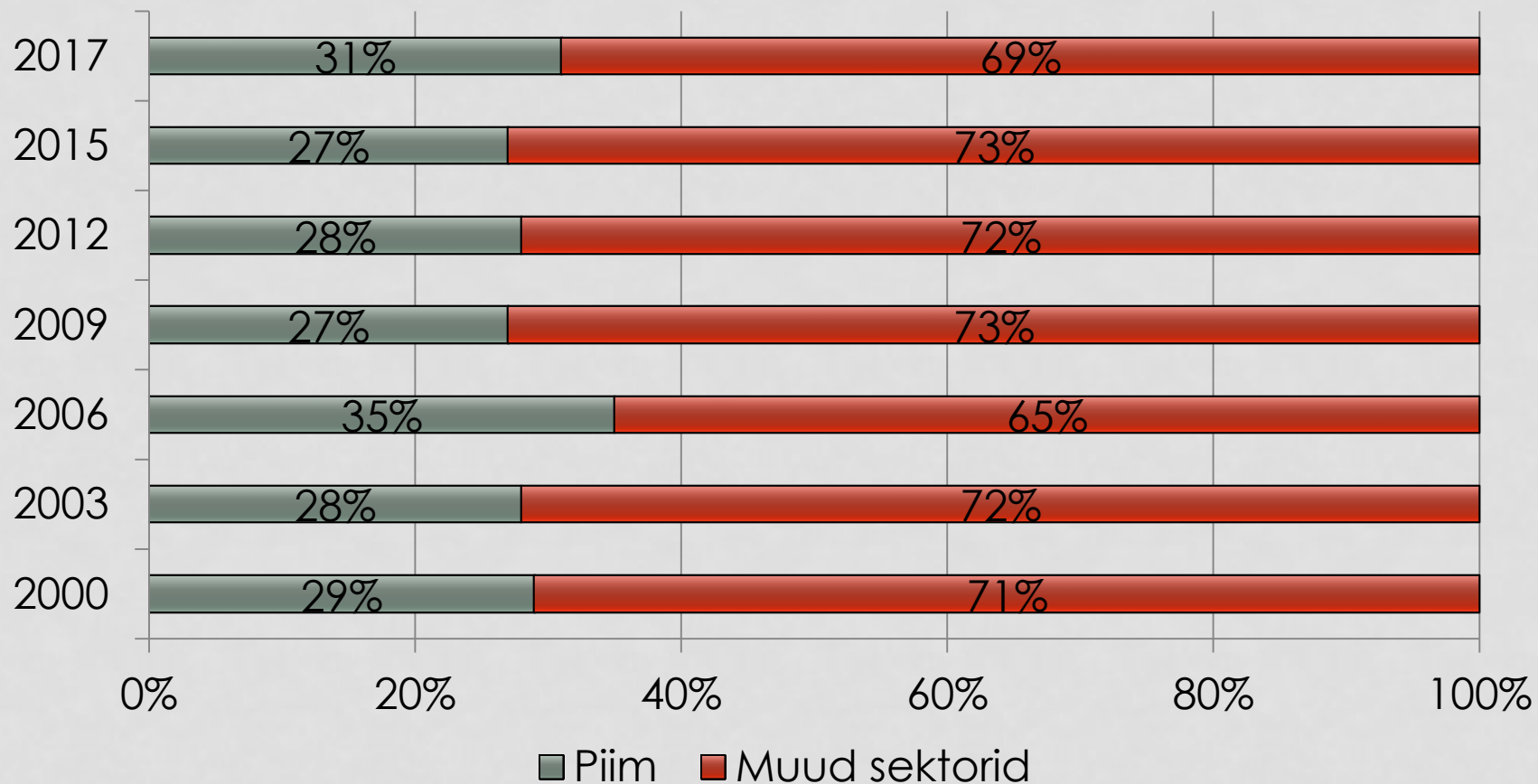
Estonian Chamber of Agriculture and Commerce

VEEL HUVITAVAT

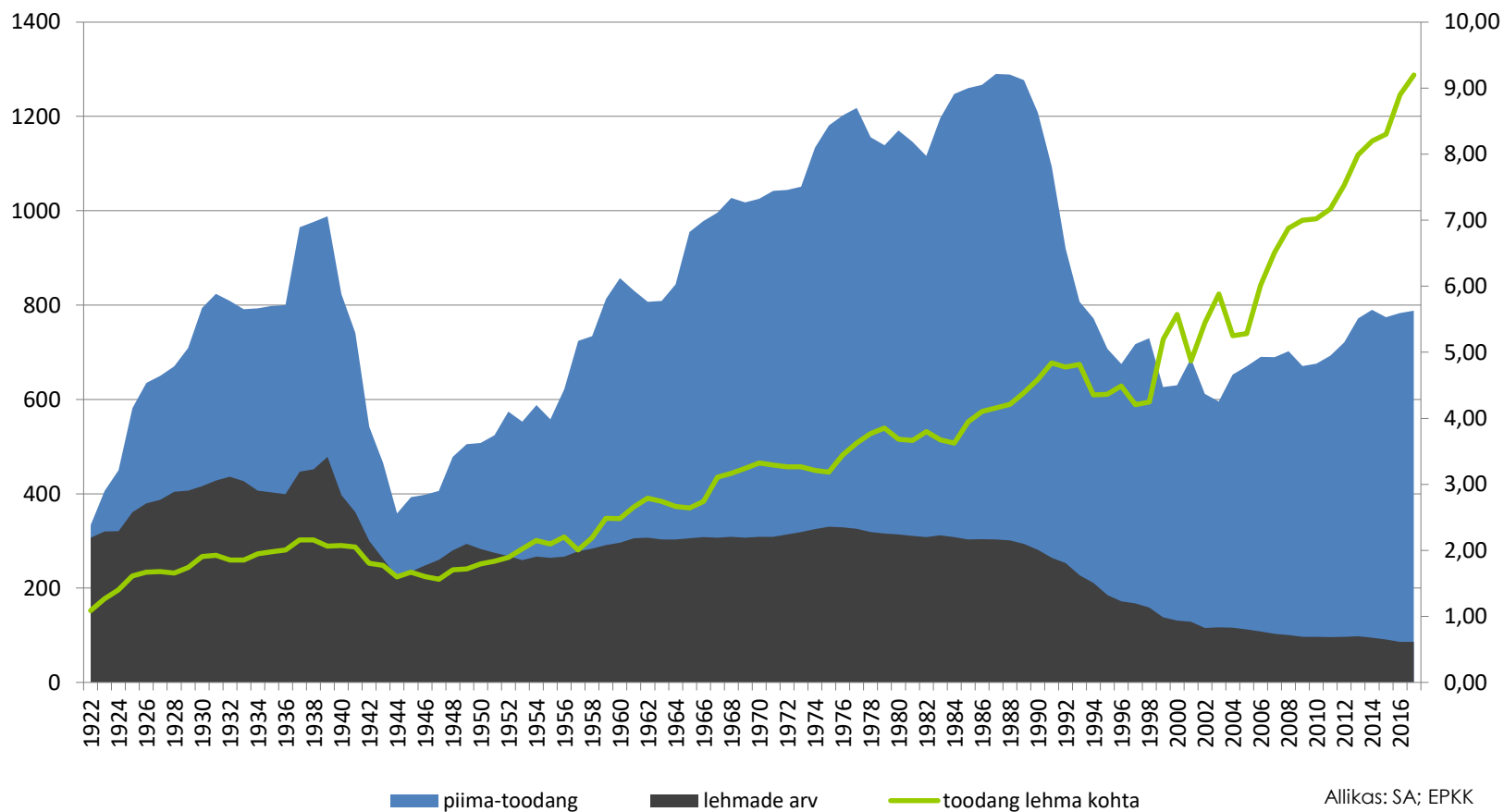
ALLIKAS: EESTI PIIMANDUSMUUSEUM

- 1864 – tegutses Jõhvis võimasinaehitaja A. Schöneich
- 1869 – Tallinnas R. Mayeri piimatööstusseadmete vabrik
- **1877 - Hamburgi näitusel tutvustati koorelahutajat**
- **1878 – võeti koorelahutaha kasutusele Eestis**
- 1900 - ettevõtte Pomešnik **esimene piima-trader**, ostisi kokku piimatooteid mõisatest ja müüs edasi välismaale
- 1900 - asutati esimene spetsialiseeritud kaubamaja meiereiseadmete müügiks
- **1938 – võeti kasutusele esimene lüpsimasin**

PIIMANDUSE OSAKAAL PÕLLUMAJANDUSE KOGUTOODANGUS

EESTI PIIMATOODANG 1922-2017

EESTI PIIMANDUSE STRATEEGIA

2012-2020 (1)

- 2009. aasta EL-i piimaturu kriis
- Piimaliidu initsiatiivil töögrupi moodustamine

EESMÄRK:

- Tõsta esile Eesti piimandussektori suhteline eelis
- Töötada välja piimandussektori seisukohad, mida kasutada sisendina uute poliitikate väljatöötamisel
- Kriisiabimeetmete paketi väljatöötamine
- Tootjate, töötlejate ja riigi koostöö

Peale 3 aastast tööd sündis:

Koostöökokkulepe, millega piimandussektor ja riik väljendavad oma parimaid kavatsusi strateegias toodud eesmärkide täitmiseks.

EESTI PIIMANDUSE STRATEEGIA

2012-2020 (2)

STRATEEGIA eesmärk:

Piimatootmise ja –töötlemise mahu suurendamine ja jätkusuutlikkuse tagamine aastaks 2020 (miljon tonni toorpiima aastas).

VISIOON:

Eesti jätkusuutlik ja konkurentsivõimeline piimandus on orienteeritud turu nõudlusele vastavate kõrge lisandväärtusega piimatoodete tootmisele (sh kasvaval määral mahetooded) ning ekspordile, tuginedes vertikaalsele ja horisontaalsele koostööle.

VISIOONI EELDUSED

- Globaalne nõudluse kasv;
- Tootmiskvoodi süsteemi lõpp;
- **Riiklik kriisimeetmete süsteem EE-s ja EL-s;**
- Eesti liigub keskkonnasõbraliku tootmise suunas;
- Eestis suureneb mahetootmine;
- **Turgude stabiilsus; sh Venemaa**
- Valdkonna edu eelduseks on **tarneahela tasakaalustatus** ja jätkusuutlik areng.

STRATEEGILISED EESMÄRGID

- Piima tootmine – 1 mln tonni, lehmade arvu tõus
- Piima töötlemine – tõhusus, suurem eksport
- Kõrgema lisandväärtuse loomine
- Traditsiooniline tootmine-töötlemine – väiketootmine, puhas keskkond, maastikud
- Ühistegevuse ja vertikaalse koostöö arendamine
- Tarbimise tõstmine
- Sektori kindlustunde ja stabiilsuse tagamine.

STRATEEGIA JÄRELDUSED JA MÕJU

- Kinnitab piimandussektori tähtsust ja loob sellega tulevikuks kindlama aluse;
- Tekitab tootmist ja töötlemist hõlmava dialoogiplatvormi;
- Kasutata võetav sisendina muude dokumentide väljatöötamisel.

**Hädavajalik töötada dokumendiga edasi!
(kriisiabimeetmed, T&A tegevused jms)**

Põllumajanduskoda

Estonian Chamber of Agriculture and Commerce

VAHEPEAL TOIMUNUST, 2012-2017

- 2014 - 2016 piimaturu kriis
- 2012-2017 lehmade arv vähenenud 12%, piimatoodang tõusnud 9%
- mitmed sektoriaalsed arengukavad:
  - teravilja-,
  - lihaveise-,
  - lamba- ja kitsekasvatuses
  - aiandussektoris;
  - mahepõllumajanduse arengukava

PIIMASTRATEEGIA ÕPPETUNNID

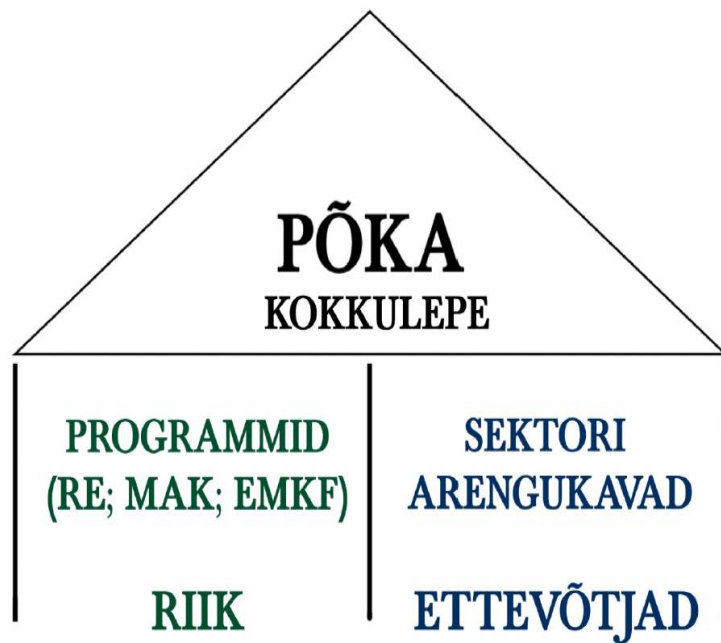
- MAK-i meetmed
- Ühistulise tegevuse toetamine
- Ühistulise piimatööstuse rajamise toetamine
- Piimatööstuste investeringutoetused
- Ekspordinõukogu (CHN, JAP)
- Eesti toidu arengukava
- Palju uusi väiketootjaid
- Piimaklaster

- Kriisiabi meetmete pakett
- 1 miljon tonni piima
- Lehmade arvu suurendamine
- Administratiivne puudujääk uute turgude avamisel
- Sektori stabiilsuse tagamine

PÕKA 2030 ja SEKTORI ARENGUKAVA

- Sektori arengukava roll
- Sektori arengukava koostamisel on juhtroll sektori esindajatel.
- Arengukava koostamise lähtekohad

SEKTORI ARENGUKAVA 2021-2030

Sektori arengukava – tarneahela põhine käsitlus:

- põllumajandustootmise sisendid
- Põllumajandustootjad,
- põllumajandustoodangu töötlejad
- tarbijad arvesse võttes.

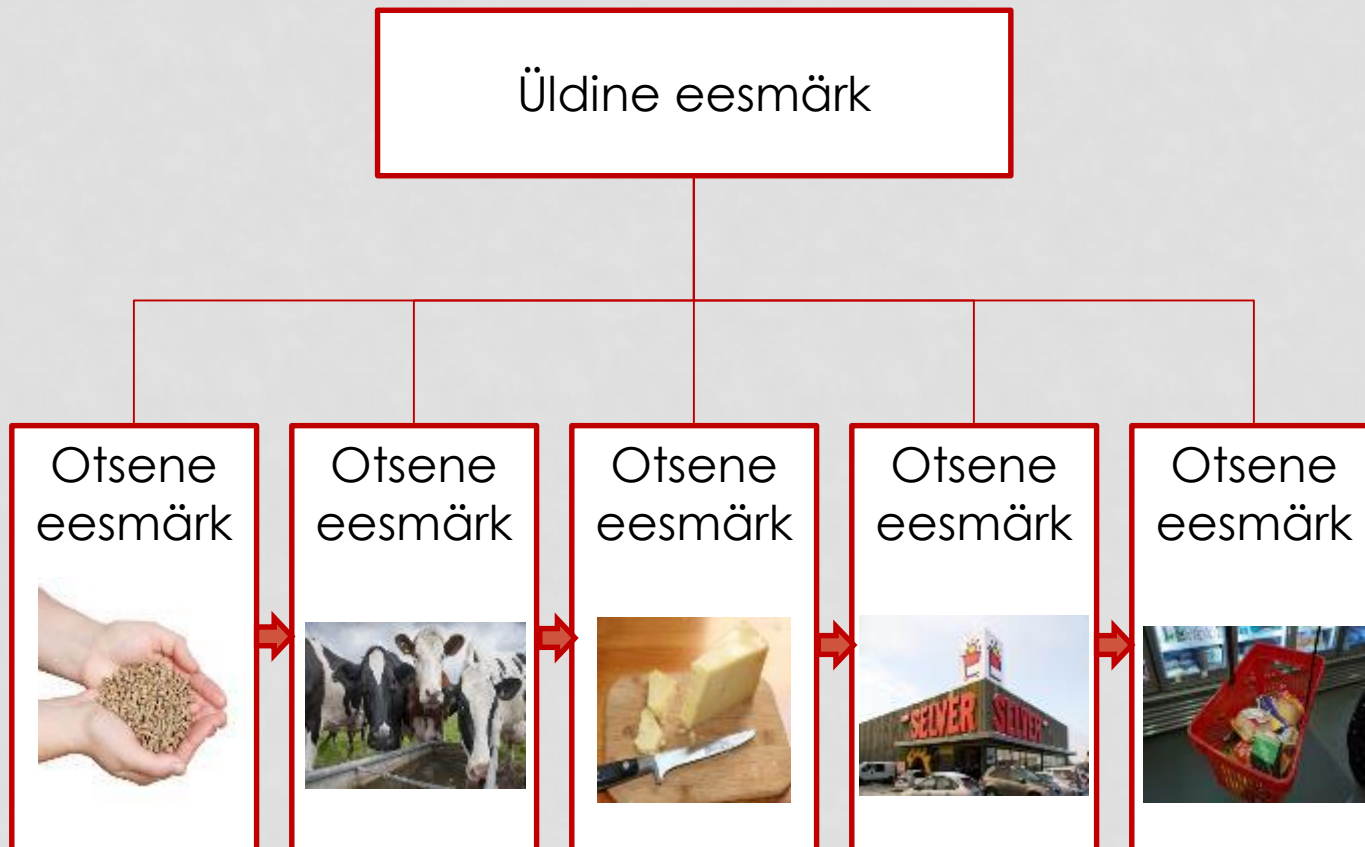
Tarneahelat läbivalt peetakse silmas ka **teadus- ja arendustegevust ning innovatsiooni**.

Sektori arengukava **sisaldab seoseid biomajanduse kontseptsiooniga** (bio-massi tootmine ja muutmine toiduks, söödaks või muuks bio-tooteks).

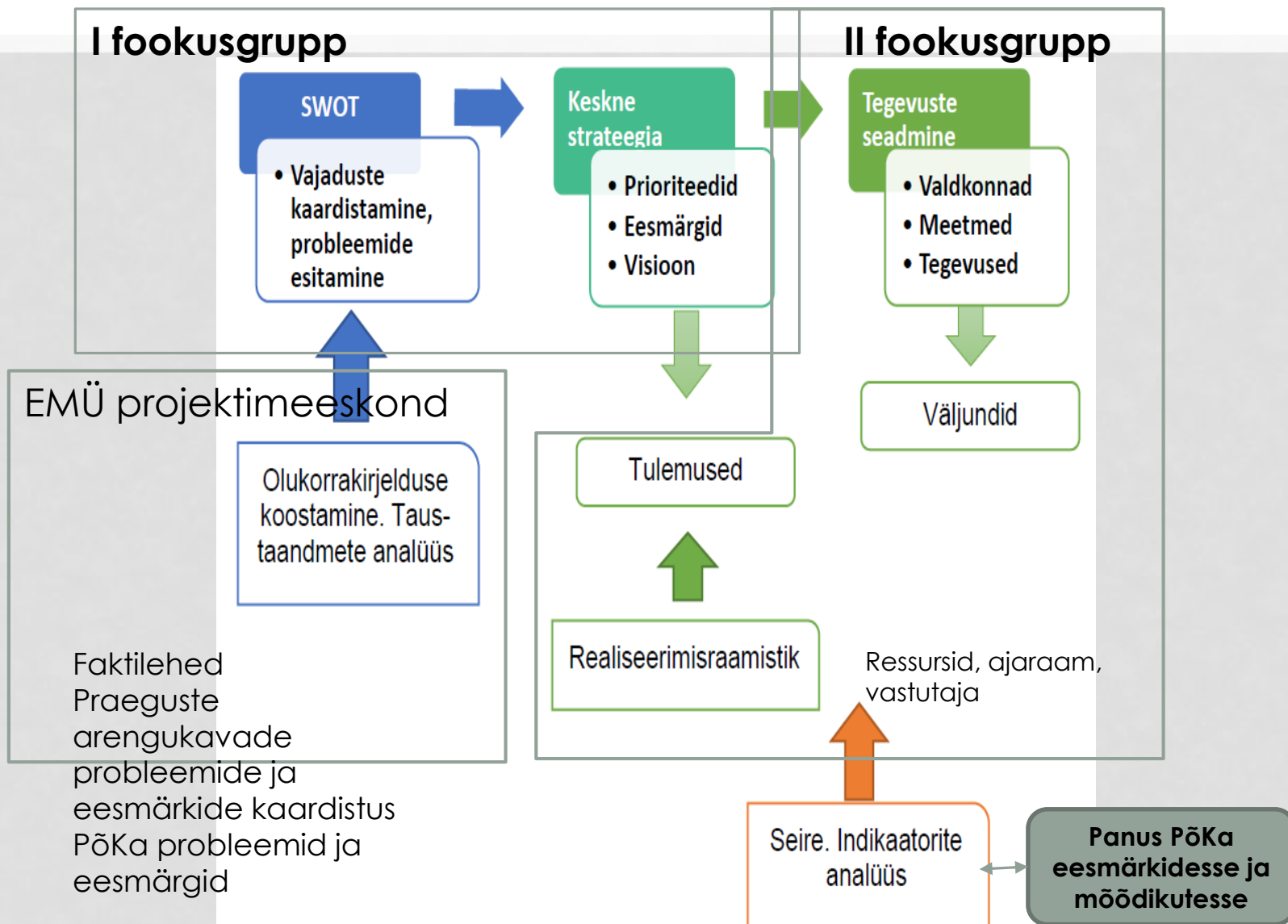

TARNEAHELAPÕHINE LÄHENEMINE

PIIMASEKTORI EESMÄRGIPUU NÄIDIS

SEKTORI ARENGUKAVA KOOSTAMISE MUDEL

MÕNED VÕIMALIKUD PRIORITEEDID

- Piimatootmise efektiivsus, tootlikkuse suurendamine, kvaliteet jms
- Volatiilsuse haldamine (riskijuhtimine, kriisiabi)
- Jätkusuutlikkus ja keskkonnanõuded
- Lisandväärtuse suurendamine läbi teadusarendustegevuse ning investeeringute
- Suurenev eksport ja sektori hea ning tuntud maine
- .....
- .....

KOKKUVÕTTEKS

- Ambitsioonikas ülesanne, kuid mitte võimatu
- Teiste riikide kogemused annavad kindlustunde (Iirimaa, Rootsi jne)
- Strateegia vastavus ühiskonna ootustele – tegutse targalt, mõtle roheliselt, arene jätkusuutlikult
- Strateegia sidusus ja põkkumine PõKa-ga
- Vajalik **konstruktiivne** dialoog ja **pühendumus** kõigi asjaosaliste vahel

Täna tähelepanu eest!

Tiina Saron

Põllumajanduskoda

Estonian Chamber of Agriculture and Commerce